Tadeusz Wawak

Uniwersytet Jagielloński

Pobrano z portalu http://tadeusz.wawak.pl

INNOWACJE A ZARZĄDZANIE W SZKOLE WYŻSZEJ

1. Wprowadzenie

Szkoła wyższa powinna być organizacją innowacyjną i stanowić przykład innowacyjnego myślenia, działania w zakresie: badań naukowych, kształcenia zarządzania, relacji z otoczeniem, kultury głoszonych wartości oraz postaw i postępowania jej pracowników.

Profesor Uniwersytetu Wrocławskiego oraz profesor PAN w swej publikacji, charakteryzując szkoły wyższe w Polsce pisze:[1]

- „Uniwersytet Potiomkinowki obiecuje innowacje".
- „Feudalny skansen obiecuje nam high-tech".

Coraz częściej pojawia się pytanie – czy tradycyjna szkołą wyższa może by innowacyjnym uniwersytetem?

Stawiam tezę: Tak, ale jeśli przeprowadzi projakościową, proinnowacyjną i prorynkową restrukturyzację zarządzania. Dlatego też uczelnia rozpocząć musi swe przeobrażenie od wdrożenia innowacji w zarządzaniu, pamiętając o tym, że warunkie zaistnienia innowacji w szkole wyższej jest:

- jej absolutna nowość,
- jej wysoka jakość,
- jej procesowy charakter,
- jej nie wymuszanie,
- jej aprobata przez pracowników,
- jej świadome programowanie,
- jej naturalny, przedsiębiorczy charakter,
- jej skuteczna komercjalizacja.

Wbrew pozorom konieczne jest zdefiniowanie kilku pojęć, które są rozmaicie interpretowane w szkołach wyższych i często opacznie rozumiane. Pojęcie innowacji wprowadził do ekonomii J.A.Schumpeter, który rozumiał to pojęcie szeroko jako fundamentalne zmiany prowadzące do transformacji nowej idei lub technologicznego wynalazku do jej ucieleśnienia – innowacji której towarzyszy zawsze powstanie nowej

[1] J.Marcinkowski, K.Kulesza, Uniwersytet Potiomkinowski obiecuje innowacje, http://www.rp.pl/artykul/122336.http z dn. 28.12.2008r.

Pobrano z portalu http://tadeusz.wawak.pl

wartości. Natomiast wszelkie upowszechnianie innowacji nazywał imitacją. Jego zdanie proces komercjalizacji innowacji jest warunkiem sine qua non zaistnienia procesu innowacyjnego.[2]

Według P.Druckera „innowacja jest to ciąg zdarzeń, który pozwala przedsiębiorcy na uzyskanie przewagi konkurencyjnej".[3] Autorzy podręcznika „Oslo Manual" wydanego przez OECD określają pojęcie innowacyjności jako wprowadzenie nowego lub znacznie udoskonalonego produktu (wyrobu lub usługi) albo procesu, nowej metody marketingowej lub nowej metody organizacyjnej w praktyce biznesowej, miejscu pracy lub relacjach zewnętrznych organizacji".[4]

2. Miejsce innowacji w rozwoju uczelni.

Rozwój uczelni rozumiany jako proces zmian zachodzących w czasie, obejmuje zarówno postęp i regres występujący obok siebie lub na przemian, w którym następują po sobie lub równolegle trwałe zmiany w sposób mniej lub bardziej uporządkowany, jest niczym innym, niż tylko rozwojem sytuacji mającej miejsce w szkole wyższej. Warunki uczelni przedstawiają taki rozwój, zarysowując jego trend.

Właściwie rozumiany rozwój uczelni powinien być traktowany jako występowanie zmian jakościowych, ocenianych pozytywnie z punktu widzenia celu, którego dotyczy. Czyli, jak uważa A.Stabryła pojęcie rozwoju powinno uwzględniać wartościowanie zmian.[5] Celem zarządzania rozwojem uczelni powinno być kształtowanie postępu naukowego i dydaktycznego, personalnego, organizacyjnego, majątkowego, inwestycyjnego i ekonomicznego, a zachodzące zmiany w szkole wyższej powinny mieć charakter innowacyjny i restrukturyzacyjny. Brak tych zmian powoduje, że rozwój uczelni jest tylko rozwojem sytuacji w uczelni, która może toczyć się cyklicznie wraz z kolejnymi kadencjami wybranych władz uczelni i wydziałów. Ma to jednak niewiele wspólnego z rzeczywisty rozwojem uczelni w takim kierunku jak to jest obecnie potrzebne. Miarami rozwoju uczelni stała się liczba studentów, stan zatrudnienia, powierzchnia użytkowa szkoły, inwestycje w mury, ilość wyjazdów zagranicznych, liczba konferencji i seminariów, służą do oceny

[2] K. Poznańska, Projekty innowacyjne a zapotrzebowanie na kapitał [w:] „Wpływ zarządzania procesowego na jakość i innowacyjność przedsiębiorstwa", praca zbiorowa pod redakcją E.Skrzypek, UMCS, Lublin 2008, s.183

[3] P.Drucker, Innowacja i przedsiębiorczość. Polityka i zasady, PWE Warszawa 1992r., s.43-44

[4] Z.Kłos, Próba klasyfikacji uwarunkowań innowacyjności w organizacji, s.38, Oslo Manual, Guidelines for collecting and interpreting innovation data, [3rd editio], OECD, Publishing Paris 2005, s.8

[5] A.Stabryła, Zarządzanie rozwojem firmy, AE w Krakowie, 1996r., s.9

Pobrano z portalu http://tadeusz.wawak.pl

ilościowej rozwoju szkoły wyższej. Ocena jakościowa rozwoju występuje na marginesie tych ocen ilościowych.

Szczególne miejsce w uczelni zajmować powinny zmiany o charakterze innowacyjnym, mające charakter zmian jakościowych, których następstwa ocenia się pozytywnie. Ważne jest to, jaką wartość dodaną przyniosła działalność innowacyjna i jak przyczyniła się ona do wzrostu konkurencyjności uczelni na rynku edukacyjnym i badań naukowych.

Celem zarządzania rozwojem powinno być kształtowanie postępu: naukowego, dydaktycznego, personalnego, organizacyjnego, majątkowego, inwestycyjnego i ekonomicznego, a zachodzące zmiany w szkole wyższej powinny mieć charakter innowacyjny i projakościowy.

Innowacje organizacyjne dotyczące sfery zarządzania i organizacji, wspólne z innowacjami produktowymi należą do najważniejszych czynników rozwoju uczelni.

W literaturze spotkać można wiele różnych klasyfikacji rozwojów innowacji od największych sprawdzających je do innowacji produktowych i technologicznych do najszerszych obejmujących także innowacje organizacyjne dotyczące sfery organizacji i zarządzania i te które J.A.Schumpeter nazwał imitacjami. Szczególnie warta rozważenia jest w przypadkach szkół wyższych typologia innowacji zaproponowana przez P.A.Wickhama, którą można zaadoptować do warunków uczelni. W myśl tej typologii szkoły wyższe powinny rozwijać takie innowacje jak:

- nowy produkt (publikacje, raporty, opracowania, wyroby gotowe),
- nowe usługi (np. dydaktyczne, konsultingowe),
- nowe techniki bądź technologie,
- nowe praktyki działania,
- nowe sposoby dostarczania produktów lub usług klientom,
- nowe sposoby informowania klientów o produktach lub usługach,
- nowe sposoby zarządzania relacjami wewnątrz uczelni,
- nowe sposoby zarządzania relacjami uczelni z otoczeniem,
- nową jakość pracy zatrudnionych we wszystkich jednostkach organizacyjnych uczelni.

Szczególne znaczenie dla rozwoju uczelni mają innowacje organizacyjne dotyczące:

- polepszenia organizacji pracy,
- stanu bezpieczeństwa i higieny pracy,
- wdrożenia i doskonalenia projakościowego systemu zarządzania.

Zdaniem A.Pomykalskiego innowacje w sferze zarządzania to lepsze sposoby organizowania i zarządzania działalnością badawczą, produkcyjną oraz usługową, które przyczyniają się do lepszego dostosowania się organizacji (uczelni) do zmiennych potrzeb

Pobrano z portalu http://tadeuszwawak.pl

rynku, podejścia wydajności i efektywności pracy oraz racjonalizacji zatrudnienia.[6] Do tych innowacji organizacyjnych należy zaliczyć wprowadzenie nowych i bardziej skutecznych mechanizmów administracyjnych systemów: planowania, motywowania, kontroli, szkolenia, rozwoju kadr oraz zmian struktur organizacyjnych, poprawę kooperacji i koordynacji działań.[7] Innowacje tego rodzaju odgrywają kluczową rolę w rozwoju szkoły wyższej.

Pod koniec XX wieku pojawił się nowy otwarty model innowacyjny w wyniku zmian w otoczeniu organizacji, a szczególnie nasilająca się konkurencja i rosnąca rola informacji i wiedzy.[8]

Także w szkolnictwie wyższym na początku XXI wieku pojął się otwarty model innowacji w szkole wyższej w wyniku:

- Procesu Bolońskiego,
- zmian zachodzących w otoczeniu uczelni,
- nasilającej się konkurencji na rynku edukacyjnym i rynku badań naukowych,
- pojawienia się nowych, dostępnych form finansowania przedsięwzięć innowacyjnych,
- pojawienia się i rozwoju niepublicznych szkół wyższych,
- ryzyka jakie niesie ze sobą wdrażanie innowacji,
- dużych nakładów koniecznych do wdrożenia poszczególnych innowacji,
- wejścia Polski do Unii Europejskiej.

Model otwarty innowacji bliski jest modelowi innowacji piątej generacji M.Dadgsona. Model ten dotyczy wprowadzenia głównie innowacji technologicznych i ma charakter sieciowy i zintegrowany. Może więc mieć zastosowanie w szkołach wyższych, zwłaszcza w laboratoriach badawczych.

W zarządzaniu innowacjami pojawiają się procesy integracyjne związane z koniecznością stworzenia sieci innowacyjnych obejmujących obok szkół wyższych i innych instytucji badawczych także: instytucje państwowe, banki, przedsiębiorstwa, zagraniczne fundusze pomocowe, indywidualnych sponsorów, fundacje, fundusze, itp.

Sieć innowacyjna integruje uczelnie powiązane silnymi i bliskimi związkami oraz współpracą z kluczowymi dostawcami i klientami i innymi interesariuszami biorącymi udział w procesie pojawiania się i wdrażania innowacji.

---

[6] A.Pomykalski, Zarządzanie innowacjami, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2001, s.28

[7] D.S.Elenkov, W.Judge, Strategic Leadership and Exencutive Innovation Influence: An International Multi-CHUSTER Comperative Study, [w:] "Strategic Management Journal, rd. 26/2005, s.669

[8] T.Kraśnicka, Innowacje w rozwoju przedsiębiorstwa, [w:] „Zarządzanie rozwojem organizacji w społeczeństwie informacyjnym", praca zbiorowa pod red. A. Stabryły, tom 1, s.608

Pobrano z portalu http://tadeuszwawak.pl

Uczelnie powinny rozwijać innowacyjność także w oparciu o model otwarty, albowiem realizacja badań i kształcenia wymaga integracji i tworzenia sieci obejmującej wszystkich interesariuszy tych procesów, które stanowią główny cel istnienia i funkcjonowania szkoły wyższej. Innowacyjność szkoły wyższej silnie związana jest z jej konkurencyjnością, albowiem tworzy wartość dodaną, która podnosi wartość organizacji.

3. Zarządzanie uczelnią a innowacyjność.

Globalizacja i integracja zmieniły zasady funkcjonowania rynku, zwielokrotniły konkurencję i spowodowały potrzebę zmian organizacyjnych na rynku. Organizacje zmuszane są do większego uwzględniania w zarządzaniu organizacjami orientacji na:

- innowacyjność,
- strukturę sieciową i sieciowe zarządzanie,
- zarządzanie wiedzą (w tym informacją).

„Zdolność do kreowania i wdrażania innowacyjności staje się zasadniczym wyzwaniem zarządzania organizacjami”.[9]

Rzeczywisty, jakościowo odczuwalny rozwój szkoły wyższej wymaga wzrostu innowacyjności wszystkich komórek organizacyjnych, a szczególnie katedr i zakładów. Stworzenie im warunków do wzrostu ich zdolności do stałego poszukiwania, wskazania i upowszechniania innowacji powinno być znaczącym przedmiotem zainteresowania władz uczelni. Ważną rolę do spełnienia mają władze wydziałowe, które powinny poszukiwać takiej struktury organizacyjnej, która zwolni blokady hamujące innowacyjność katedr i zakładów i sprawi, że ich działalność innowacyjna spowoduje szybki rozwój wydziału. Dlatego też konieczne jest wzbudzanie zainteresowania wszystkich pracowników innowacyjnością.

Wprowadzenie innowacji i działalność innowacyjna napotyka bariery, do których zaliczyć można następujące:

- bariera biurokratyczna, wynikająca ze skostniałych struktur organizacyjnych i stereotypów myślenia,
- bariery ekonomiczne, powstające na skutek braku odpowiednich środków finansowych,
- bariery psychospołeczne, przejawiające się w zachowaniu pracowników, niedocenionych i niedostrzeganych przez przełożonych,
- bariery oportunistycznej, sprowadzającej się do wykonania na dziś najłatwiejszej drogi postępowania, w ramach obligu,

[9] A.Pomykalski, Współczesne tendencje zarządzania organizacjami poprzez innowacje, [w:] „Współczesne zarządzanie”, Nr 4/2007, s.12

Pobrano z portalu http://tadeuszwawak.pl

- bariery jakościowe powstałe w wyniku niskiej jakości pracy, szczególnie zarządzających, niskiej jakości produktów, niskiej jakości życia.

Może zdarzyć się, że kierujący instytutem blokuje innowacyjność lub wręcz likwiduje warunki do tego, aby katedra lub zakład mogły prowadzić działalność innowacyjną. Poparcie tego rodzaju działania jest niezrozumiałym działaniem skierowanym głównie przeciwko interesom uczelni. Przypadki tego rodzaju bardzo rzadko występują, ale zdarzają się. W interesie szkoły wyższej jest przekonanie dyrektorów instytutów, kierowników katedr i zakładów do potrzeby rozwoju działalności innowacyjnej. Konieczny jest odczuwalny zryw innowacyjny i likwidacja wszelkich barier innowacyjności w uczelniach, jeśli chcemy nadążyć za postępem w tej dziedzinie jakie ma miejsce w świecie.

Pracownik dysponując określonym kapitałem intelektualnym podejmuj czynności innowacyjne, które mogą przekładać się na innowacje organizacji. To działalność innowacyjna pracownika czyni uniwersytet innowacyjnym.

Trzeba więc stwarzać warunki utalentowanym pracownikom uczelni do rozwoju ich przedsięwzięć innowacyjnych. Od ich postaw i zaangażowania zależeć będzie rozwój uczelni. Eliminacja dyrektorów i kierowników biernych, miernych ale wiernych może stworzyć uczelniom szansę na rozwój innowacyjności.

Podstawy proinnowacyjne pracowników są podatne na sugestie, które są jedna z możliwości generowania innowacyjnych rozwiązań. Sugestie te mogą być ujęte w system wyposażonych w techniki, służące generowaniu nowych, ulepszonych koncepcji. Do technik systemu zalicza się między innymi: burz mózgów, twórcze podejmowanie decyzji, synetykę (technika Gorona), nominalny proces grupowy, technikę kwitnącego lotosu, itp.

Nie ma innowacyjności w organizacji bez zatrudnienia w niej pracowników charakteryzujących się licznymi talentami a zwłaszcza pomysłowością, dlatego też w uczelniach o aspiracjach rozwojowych stwarza się utalentowanym pracownikom warunki nieskrępowanego rozwoju i rozkwitu jego ukrytych przed przełożonymi talentami.

Jeśli uczelnie mogą stać się innowacyjne muszą nauczyć się wyławiać i rozwijać talenty. Wiąże się to z realizacją działań operacyjnych związanych z wyłonieniem, naborem, selekcją, adaptacją, oceną, rozwojem, tworzeniem warunków pracy, wynagrodzeniem, przemieszczaniem i zwolnieniem utalentowanych pracowników, którzy są najwyższym kapitałem uczelni, utalentowanym kapitałem intelektualnym. Koniecznym więc jest innowacyjne podejście zarządzanie talentami w szkole wyższej, które jest ponownym narzędziem w budowaniu wysokiej konkurencyjności i rozwoju innowacyjności uczelni.

Kolejnym zadaniem stojącym przed polskimi szkołami wyższymi są:

- opanowanie złożoności i dynamiki procesów innowacyjnych,
- poznanie licznych sprzężeń zwrotnych pomiędzy poszczególnymi etapami procesów innowacyjnych,

Pobrano z portalu http://tadeusz.kawak.pl

- wdrożenie modelu zarządzania innowacjami,
- wdrożenie modelu zarządzania jakością,
- zwiększenie nakładów finansowych na rozwój sfery B+R,
- wprowadzenie sprzyjającej innowacjom i jakości struktury organizacyjnej uczelni,
- wzmocnienie roli przywództwa z jednej strony i zaangażowania pracowników z drugiej.

Realizacja niezbędnych projektów innowacyjnych z reguły przekracza możliwości personalne, rzeczowe i finansowe szkoły wyższej. Oznacza to potrzebę dynamicznego rozwoju współpracy w ramach struktury sieciowej:

- wewnętrznej,
- zewnętrznej.

Wewnętrzna sieć innowacyjna powinna obejmować jednostki organizacyjne uczelni, które działają obok siebie, często nie wiedząc o tym czym się zajmują, jakim sprzętem dysponują.

Zewnętrzną sieć innowacyjną uczelnia może tworzyć z otoczeniem a konkretnie z innymi szkołami wewnętrznymi w kraju i za granicą, bankami, przedsiębiorstwami, instytucjami państwowymi i samorządowymi. Przykładem takiej sieci może być Regionalna Sieć Innowacyjna, której celem powinno być:

- powiązanie siecią różnorodnych interakcji i współzależności oraz systemów innowacyjnych jej ogniw,
- przepływ wiedzy i środków finansowych oraz tworzenie stosownych konsorcjów, przedsiębiorstw partnerskich dla realizacji dwustronnych celów innowacyjnych,
- przystosowanie i nauczanie uczelni działających w regionie do wspólnego funkcjonowania w zmieniającym się otoczeniu w warunkach globalizacji i integracji,
- aktywne i efektywne powiązanie: podmiotów – działań – zasobów w regionie na rzecz rozwoju innowacyjności regionu,
- rozwój kooperacji w sieci jako odpowiedzi na szybki postęp nauk i wzrost innowacyjności w Europie w warunkach ograniczonych zasobów,
- tworzenie, zdobywanie, integracje i wykorzystywanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do powstania i wdrażania złożonej, konkretnej innowacji,
- eliminację przeszkód formalno-prawnych, personalnych, strukturalnych w integracji działalności integracyjnej w regionie,
- wzrost efektywności nakładów przeznaczonych na innowacje,
- rozwój przedsiębiorczości pracowników i jednostek organizacyjnych (katedr i zakładów) szkół wyższych.

Podobne cele, tylko w ramach szkoły wyższej ma do spełnienia wewnętrzna sieć innowacyjna.

Pobrano z portalu http://tadeusz.wawak.pl

Obecnie trwają prace nad utworzeniem sieci szkół wyższych i jednostek badawczych w krajach nadbałtyckich. Przewiduje się powstanie międzynarodowych grup innowacyjnych, których celem będzie wykorzystanie specyficznych silnych stron poszczególnych regionów jak i przyszłościowe szanse i wymagana społeczności i gospodarek regionu Morza Bałtyckiego.[10]

Szczególne znaczenie zaczyna nabierać rozwoju innowacyjności uczelni głównie w obszarach związanych z wysokimi technologiami tzw. Przedsiębiorczości akademickiej, która obejmuje pracowników naukowych uczelni, doktorantów i studentów. Przedsiębiorczość akademicka wpisana jest do strategii gospodarczej rządu, jako ważne działanie zmierzające do wyzwolenia aktywności i przedsiębiorczości oraz efektywnego wykorzystania kapitału intelektualnego uczelni.[11]

Dla wspierania przedsiębiorczości akademickiej w Polsce zawiązała się Grupa Inicjatywa, w skład której weszły osoby zaangażowane w inicjatywy wspierające transfer wiedzy i przedsiębiorczości w szkołach wyższych. W najbliższym czasie ma powstać Rada ds. Przedsiębiorczości Akademickiej, która będzie ściśle współpracować z ministerstwem gospodarki i szkolnictwa wyższego.[12]

Projekty wspierające przedsiębiorczość akademicką napotykają często na opory we własnym środowisku ze względu na brak zrozumienia dla problematyki przedsiębiorczości akademickiej, zarówno władz uczelni jak i środowiska naukowego. Należy więc położyć nacisk na podnoszenie świadomości w tym zakresie osób zarządzających uczelniami, a także na promocje wzorców w środowisku naukowym.

Rektor prof. Franciszek Ziejka zaproponował wpisanie rozwoju gospodarczego oraz prowadzenia działalności związanej z innowacjami jako kolejnego z filarów misji uniwersytetów, realizowanego obok i w ścisłej relacji z kształceniem i badaniami naukowymi. Zdaniem Pana Rektora prorynkowa ścieżka rozwoju Uniwersytetu jest jednym z podstawowych kierunków rozwoju Uniwersytetu oraz całego szkolnictwa wyższego w dobie jednoczącej się Europy i tryumfującej gospodarki opartej na wiedzy. Profesor F.Ziejka zauważył, że tempo tworzenia nowych firm na uniwersytetach jest zbyt wolne, znacznie niższe niż w USA. Przyczyna takiego stanu rzeczy zdaniem Pana Rektora jest brak Dorze rozwiniętych struktur umożliwiających zarządzanie wynikami badań naukowych oraz nieświadomość pracowników naukowych odnośnie możliwości wykorzystania wyników ich pracy.[13]

---

[10] Innowacja i jakość, http://www.hanse-parlament.eu odczyt 28.12.2008r.

[11] Przedsiębiorczość akademicka w Polsce, http://imik.wip.pw.edu.pl , odczyt 28.12.2008r.

[12] Tamże

Pobrano z portalu http://tadeusz.wawak.pl

Mając powyższe na uwadze trzeba wyraźnie podkreślić, że brakuje właściwie rozwiniętego systemu zarządzania innowacjami szkołach wyższych oraz zarządzanie uczelniami projakościowej i proinnowacyjnej restrukturyzacji.

4. Zewnętrzne uwarunkowania innowacyjności w uczelniach.

Komisarz ds. Edukacji, Szkoleń, Kultury i Języków Unii Europejskiej Ján Figel' (Słowak) w swym przemówieniu zatytułowanym „Szkoły wyższe a społeczeństwo oparte na wiedzy" stwierdził: „potrzebne są daleko idące reformy, które umożliwiłyby europejskim szkołom wyższym sprostanie wyzwaniom globalizacji i społeczeństwa opartego na wiedzy. Program modernizacyjny dla uniwersytetów jest zgodny z dwoma wzajemnie się uzupełniającymi i obowiązującymi w całej Europie wytycznymi: międzynarodowym procesem bolońskim oraz edukacyjnym szkoleniowym wątkiem Strategii Lizbońskiej".[14] Warunkiem wyjściowym realizacji tych wytycznych w szkołach wyższych jest ich znajomość wśród pracowników. Prowadzone badania przekonują, że stan wiedzy w tym zakresie jest niewielki. Większość pracowników sprowadza j do punktacji i studiów dwustopniowych z którymi z reguły się nie zgadza. Tymczasem realizacja szerokiego wachlarza zadań wynikających ze wspomnianych powyżej wytycznych wymaga nakładów finansowych, dużych nakładów pracy oraz koniecznych wręcz działań innowacyjnych w obszarze nauki, kształcenia, zarządzania, gospodarki uczelni, itd.

Mając to między innymi na uwadze Komisja Wspólnot Europejskich w 2006 roku wydała Komunikat na temat: „Realizacja programu modernizacji dla uniwersytetów: edukacja, badania naukowe i innowacje w którym wymieniono 9 obszarów szczególnie wymagających uwagi:[15]

- zarządzanie szkołami wyższymi (na pierwszym miejscu,
- mobilność pracowników,
- autonomia i rozliczalność (samofinansowanie) uczelni,
- partnerstwo ze środowiskiem biznesu,
- interdyscyplinarność i trans dyscyplinarność w programach szkoleniowych i badawczych,
- interakcja wiedzy ze społeczeństwem,

[13] Innowacje, przedsiębiorczość i rozwój Uniwersytetu, [w:] ALMA MATER, miesięcznik UJ, Nr 68/2005

[14] Ján Figel' , Szkoły wyższe a społeczeństwo oparte na wiedzy, http://pryzmat.pwr.wroc.pl , odczyt 28.12.2008

[15] COM (2006) 28

Pobrano z portalu http://tadeusz.wawak.pl

- nagrodzenie doskonałości,
- prognozy nauczania,
- finansowanie.

Główne, obecne problemy szkolnictwa wyższego skupiają się w powyższych wyzwaniach i przeszkodach. Na pierwszym miejscu umieszczono potrzebę projakościową restrukturyzacji zarządzania.

Zdaniem Komisji Wspólnot Europejskich w wszystkich tych dziewięciu obszarach zauważono postęp, ale nadal pozostaje wiele do zrobienia. Dlatego też Komisja będzie kontynuować dialog z krajowym władzami i zainteresowanymi stronami na temat najlepszego rozwiązania służącego przyspieszeniu realizacji programu unowocześniania funkcjonowania uczelni. Powstaje w tym miejscu pytanie: co i ile zrobiono w tym zakresie w naszych uczelniach? Brak badań i ocen tych kwestii powoduje, że śpimy spokojnie, niewiedza uspakaja ale jednocześnie nie potrafimy dziś określić stopnia realizacji tych wyznaczonych przez Unię zadań szkołom wyższym do spełnienia do 2010 roku.

Równolegle z realizacją programu modernizacyjnego szkół wyższych Komisja Wspólnot Europejskich przyjęła mapę drogową do bardziej innowacyjnej Europy, która zawiera 10 działań. Są to:[16]

- zwiększenie nakładów na edukację ze środków publicznych i zniwelowanie przeszkód występujących w systemie edukacyjnym kraju, które hamują rozwój społeczeństwa przyjaznego innowacyjności,
- powstanie Europejskiego Instytutu Technologicznego,
- opracowanie i wdrożenie strategii na rzecz stworzenia otwartego, wspólnego i konkurencyjnego rynku pracy dla naukowców,
- wspieranie wymiany wiedzy między uniwersytetami, instytutami badawczymi a światem przemysłu,
- wspieranie innowacyjności w regionach,
- przyjęcie nowych rozwiązań w zakresie pomocy państwa na rzecz badań innowacji i rozwoju gospodarki i społeczeństwa, w tym w obszarze ulg podatkowych,
- wdrożenie nowej strategii w zakresie ochrony praw własności intelektualnej oraz patentów,
- stworzenie warunków by stosowne prawo sprzyjało rozwojem elektroniki i nowych produktów cyfrowych, usług i modeli działań gospodarczych,
- monitorowanie realizacji strategii wspierających powstanie „partnerskich/pionierskich rynków”,

[16] W poszukiwaniu zwolenników innowacji, [w:] Innowacje w Europie” 2006, V

Pobrano z portalu http://tadeusz.wawak.pl

- opracowanie poradnika wykorzystania w sposób komercyjny zamówień publicznych do stymulowania rozwoju innowacyjności.

Raport grupy E.Aho opublikowany w 2006 roku proponuje zawarcie paktu na rzecz badań i innowacji umożliwiającego „budowę innowacyjnej Europy), obejmujący 3 obszary:[17]

- budowa rynku sprzyjającego innowacjom,
- skupienie zasobów na wydajnych badaniach,
- zwiększenie mobilności zasobów ludzkich.

5. Kompleksowe ujecie innowacji w szkole wyższej – zakończenie.

Innowacja, może być postrzegana w ujęciu jako proces obejmujący szereg działań innowacyjnych. Na wejściu tego procesu znajduje się pomysł – idea, która w kolejnych etapach procesu przyjmuje postać:

- opracowanie projektu zmian, czyli opracowanie prototypu,
- weryfikację projektu zmian, czyli korekta i doskonalenie projektów,
- wdrożenie konkurencyjnego – nowego produktu,
- monitoring i doskonalenie nowego wdrożonego produktu.

Na wyjściu procesu kreowania innowacji pojawia się:

- dodana nazwa wartości,
- wzrost jakości produktu,
- obniżka kosztów działań,
- wytworzona dokumentacja, przekazana na finansowanie rozwoju.

Uczelnia swoją działalność innowacyjną i pobudzanie innowacyjności wśród pracowników, pozyskiwanie wypracowań przez stosowanie :TQM, systemu zarządzania ISO 9001:2008, benchmarkingu, reengineeringu, metody kaizen modelu CAF, metody Lean Management, czyli stosowanie projakościowego, oszczędnego systemu zarządzania we wszystkich jej jednostkach organizacyjnych, a szczególnie w pionie administracyjnym i technicznym, ale nie tylko.

Realizacja innowacji wymaga kapitału finansującego inwestycje wspierające działania innowacyjne i pogłębianie innowacyjności pracowników. Konieczne są więc inwestycje:

- w ludzi, w celu rozwoju kapitału intelektualnego i kultury proinnowacyjnej,
- w budowę i modernizację infrastruktury i budynków,
- w laboratoria badawcze i metrologiczne,

[17] Z.Kłos, próba klasyfikacji ukierunkowania innowacyjności w organizacjach, [w:] „Wpływ zarządzania procesowego na jakość i innowacyjność przedsiębiorstwa”, praca zbiorowa pod red. E.Skrzypek, Lublin 2008, s.38

- w sprzęt komputerowy i inne urządzenia niezbędne do badań,
- w modernizację i unowocześnienie procesu dydaktycznego,
- we wdrożenie systemu zarządzania jakością i marketing.

Pobrano z portalu
http://tadeusz.wawak.pl